

Husmænd og 1 Gaardmand, hvoraf Husmandsforeningerne have valgt de 2 og Landboforeningerne de 3.

Den næste Virksomhed, som falder ind under Landboforeningernes Arbejde paa dette Omraade, er Præmieringen. Arbejdet hermed gøres i de enkelte Landboforeninger ved deres Husmandsudvalg, der ogsaa væsentlig bestaar af Husmænd, og Bedømmelsen foretages ogsaa især af Husmænd. Af praktiske Grunde er det undertiden krævet, at der er en Gaardmand og to Husmænd, som foretage Bedømmelsen, idet Gaardmanden saa paatager sig at køre for dem, selvfølgelig vederlagsfrit. Det er et ret stort Arbejde. I Jylland er der saaledes i 1906 besigtiget 3—4,000 Brug. Til denne Bedømmelse samt i Honorar og Rejsegodtgørelse til de Husmænd, der ere Dommere, udrede Landboforeningerne aarlig ca. 10,000 Kr., og den øvrige Sum, det, som mangler, de 21,000 Kr., som det ærede Medlem for Ringsted nævnede, gaar til selve Sagen til Præmier og Rejseunderstøttelser. Dette Beløb og mere til vilde Husmandsforeningerne være komne til at udrede, hvis deres Repræsentanters Indstilling var taget til Følge. Disse Sager, baade Rejser og Præmiering, ere noget, som Landboforeningerne have taget Initiativet til og ydet Bidrag til, længe før der var Husmandsforeninger. De jyske Landboforeninger ydede saaledes i 1893, altsaa længe før der opstod Husmandsforeninger, 8,300 Kr. Det stiger jævnt fra Aar til Aar, saaledes at det i 1906 var oppe paa 16,600 Kr. Det er alene Jylland, jeg taler om, og der er ikke Tvivl om, at det Arbejde har baaret Frugt. Det viser sig ogsaa i, at Husmændene have sluttet sig til Landboforeningerne i stigende Tal. I de jyske Landboforeninger var der i 1901, altsaa før Husmandsforeningerne egentlig kom frem, 10,200 Husmænd eller 27 Procent af Medlemmerne; nu i 1906 er der 17,820 Husmænd eller 35 Procent af det samlede Medlemsantal.

Jeg tør altsaa sige, at Husmands-sagen har i Virkeligheden været Landboforeningernes kæreste Sag. Men nu er det jo saaledes, at nu skal den bruges — og det, synes jeg, er en Skam — i den politiske Agitations Tjeneste; nu vil man

næsten brutalt, kan man sige, rive den ud af Landboforeningernes Hænder, ud af de Husmænds Hænder, der nu i Realiteten administrere disse Bevillinger. Det er jo ogsaa erkendt i Artikler baade af Jørgen Nielsen og Carl Hansen Ankerstræde, at i Realiteten have Husmændene selv Administrationen af disse Bevillinger. Og det, der er det værste for Sagens Skyld, er det, at man vil bryde med al Fortidens Erfaring og paatvinge disse ofte ny og spredte Husmandsforeninger denne store, omfattende Administration. Jeg siger paatvinge; thi f. Eks. de jyske Husmandsforeninger have aldrig paa deres Sendemandsmøder udtalt Ønske om at faa denne Administration, fordi de erkende, at de ikke kunne magte Sagen, og at det er uretfærdigt at berøve de i Landboforeningerne staaende Husmænd al Indflydelse, de, der hidtil dygtigt og trofast have baaret denne Administration. Et saadant Brud vil for Sagens Skyld være i høj Grad uheldigt. Thi det er et betydeligt og omfattende Arbejde, der kun kan gøres forsvarligt, naar det bygges paa de i Forvejen gennem de mange Aar indvundne Erfaringer.

Jeg har forlængst, tør jeg sige, udtalt den Tanke, at de landøkonomiske Husmandsforeninger bør have Medindflydelse paa denne Administration. Det udtalte jeg ved Efteraarsdelegeretmødet i Aarhus i Fjor. Den højtærede Landbrugsminister har været af samme Mening; derfor nedsatte han det før omtalte Udvalg, bestaaende af Repræsentanter for Fællesforeningerne og for de bestaaende Husmandsorganisationer og stillede det den Opgave at komme med et Forslag til et Samarbejde ved Administrationen af disse Landbrugsbevillinger. Det var under den Forudsætning — maa man gaa ud fra, at de Medlemmer, som toge mod Valg, tiltraadte Udvalget, nemlig Forudsætningen: Samarbejde, og det var mit bestemte Haab, da vi gik til Arbejdet der, at vi skulde naa til en enig og fælles Indstilling. Desværre lykkedes det ikke. Naar man nu siger, at jeg har afskaaret Forhandlingen, er det jo ikke rigtigt. Kendsgerningen er jo den, at det var Landboforeningernes Repræsentanter, der stillede Forslag om Samarbejde, medens Husmandsforeningernes Repræsentan-